

Dendrokronologisk Laboratorium

NNU rapport 9, 2000

VEDBYGÅRD, RUDS VEDBY, HOLBÆK AMT

Warmings Tegnesteue Aps, København.
Indsendt af Leif Topsøe Jensen.
Undersøgt af Orla Hylleberg Eriksen og Aoife Daly.
NNU j.nr. A8121

Herregård

20 prøver af *Quercus* sp., er undersøgt. 12 prøver er dateret. Seks af prøverne havde splintved bevaret, heraf én med fuld splint. Yder mere kunne der konstateres splintvedgrænse på to prøver og én prøve havde et løst splintstykke, som ikke kunne placeres.

Prøverne blev udtaget fem forskellige steder i husets nordfløj. Tagkonstruktion, øst-ende; Tagkonstruktion, vest-ende; Loft, 1. etage; Loft, stueetagen samt Bjælker i kælder.

Tagkonstruktion, øst-ende

Seks prøver, alle dateret. Én af prøverne har splintved bevaret (21300069). Yngste bevarede splintårring er dannet i 1517. Kompenseres der for manglende splintved kan fældningstidspunktet for træet, der har leveret tømmer til prøven, beregnes til ca. 1534.

Prøverne, repræsenteret af 21300029, 21300039 og 21300059, stammer muligvis fra en senere reparation. Yngste bevarede årring dannet i 1527. Kompenseres der for manglende splintved, kan det beregnes at træerne, der har leveret tømmer til prøverne, er fældet ca. 1547.

Tagkonstruktion, vest-ende

Seks prøver, hvoraf fem er dateret. Kurverne fra 4 af de daterede prøver (21300079, 21300089, 21300119 og 21300129) synkroniserer indbyrdes. Yngste bevarede årring, som er dannet i 1529 (21300129) har barkkant, og er fældet i vækstperioden maj - september (sommerfældning). Alle fire træer, der har leveret tømmer til prøverne, er givetvis fældet 1529.

Kurven fra prøve 21300099 dækker perioden 1481-1523. Prøven har splintved bevaret og fældningstidspunktet for træet, som prøven stammer fra, kan beregnes til ca. 1540.

Samlet, viser undersøgelsen, at tagkonstruktionen over både øst- og vest-enden kan være bygget samtidigt; ca. 1529-34 og repareret i 1540'erne.

Loft, 1. etage

Fire prøver, én er dateret (21300139). Kurven fra prøven synkroniser med det øvrige daterede materiale fra undersøgelsen. Yngste bevarede årring dannet i 1511. Kompenseres der for manglende splintved, kan det beregnes, at træet, der har leveret tømmer til prøven, er fældet efter ca. 1531.

Konstruktionen af loftet på 1. etage kan ikke dateres nærmere end til efter ca. 1531.

Loft, Stueetagen

To prøver, ingen dateret. For få årringe.

Bjælker i Kælder

To prøver, ingen dateret. For få årringe.

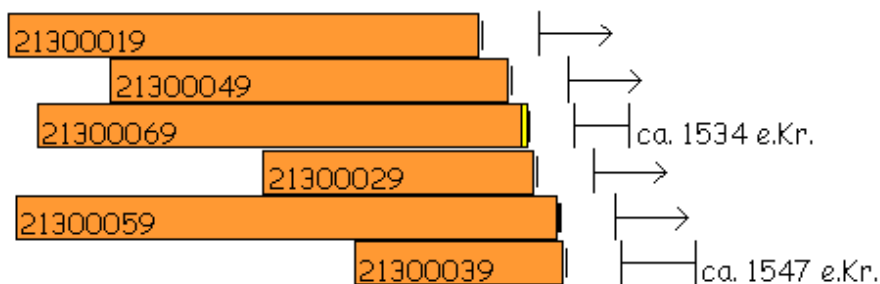
Til dateringen af prøverne er der brugt referencekurver fra Danmark, Tyskland og Sydvestsverige.

Splintstatistik: 20 -5/+10 år.

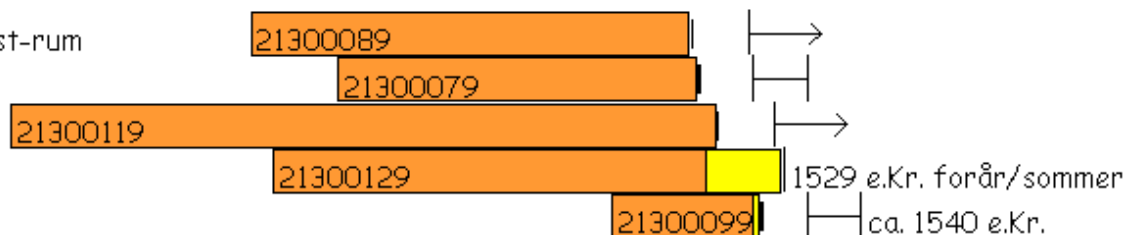
Gruppe

A8121 Vedbygård, Ruds Vedby

Tagkonstruktion, øst-rum



Tagkonstruktion, vest-rum



Loft, 1. etage



Kalenderår

1350 e.Kr.

1450 e.Kr.

1550 e.Kr.

Dateringsdiagram

A8121 Vedbygård Synkroniseringer, internt $t > 2.00$

	0039	0029	0079	0019	0129	0049	0069	0139	0059	0119	0089	0099
21300039	*	3.76	2.04	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21300029	3.76	*	4.28	2.67	-	3.22	3.33	-	2.35	2.05	3.11	3.17
21300079	2.04	4.28	*	2.73	5.42	4.49	3.37	4.14	3.06	2.90	4.46	2.34
21300019	-	2.67	2.73	*	4.84	6.35	6.69	5.16	4.87	3.60	5.06	-
21300129	-	-	5.42	4.84	*	7.31	5.01	4.84	3.77	5.33	4.79	-
21300049	-	3.22	4.49	6.35	7.31	*	7.64	6.75	5.55	5.07	5.10	2.08
21300069	-	3.33	3.37	6.69	5.01	7.64	*	7.06	6.35	6.16	5.06	2.42
21300139	-	-	4.14	5.16	4.84	6.75	7.06	*	3.60	5.33	4.47	4.74
21300059	-	2.35	3.06	4.87	3.77	5.55	6.35	3.60	*	2.68	2.40	-
21300119	-	2.05	2.90	3.60	5.33	5.07	6.16	5.33	2.68	*	5.88	-
21300089	-	3.11	4.46	5.06	4.79	5.10	5.06	4.47	2.40	5.88	*	-
21300099	-	3.17	2.34	-	-	2.08	2.42	4.74	-	-	-	*

Skema over synkroniseringsværdierne (t -værdi ved brug af CROS (Baillie & Pilcher 1973)), relativ datering.

- ingen t -værdi.

\ overlap under 30 år.

A8121 Vedbygård Synkroniseringer mod grundkurver, $t > 2.00$			
	2130m001	2130m002	2130m003
81m00004, Kirker i Vendsyssel	9.66	\	\
6m100001, Øst Jylland	8.74	5.94	5.53
9m100023, Sønderjylland	2.64	7.38	7.39
9m456781, Jylland/Fyn	4.74	8.02	8.22
nb800000, Sjælland	10.92	2.53	2.34
dm100003, Slesvig-Holsten	2.94	4.42	4.36
dm200001, Nieders. Kuestenraum	4.79	3.10	3.82
pm000004, Polen-Gdansk	5.09	2.48	2.49
sm000006, Lund oak chronology	5.17	3.66	3.82
sm000012, Sverige, Vest Kronologi 4	9.26	3.12	2.95
sm100003, Ystad, Sverige	8.71	3.66	3.41

A8121 Vedbygård. synkroniseringer mod grundkurver. t - værdi ved brug af CROS (Bailie & Pilcher 1973).

2130m001 er sammenregnet af 21300019, 21300049, 21300059, 21300069, 21300079, 21300089, 21300119, 21300129 og 21300139.

2130m002 er sammenregnet af 21300029 og 21300039.

2130m003 er sammenregnet af 21300029, 21300039 og 21300099

- ingen t -værdi.

\ overlap under 30 år.

Katalog

Tagkonstruktion, øst-ende	Loft, 1. etage
21300019 Spær 5 fra øst, sydside. 132 år, kun kerneved (løst splintstykke - ikke målt). 1373-1504 e.Kr., efter ca. 1524 e.Kr.	21300139 Bjælke 12 fra øst. 113 år, kun kerneved. 1399-1511 e.Kr., efter ca. 1531 e.Kr.
21300029 Bjælke 7 fra øst, tværgående. 77 år, kun kerneved. 1443-1519 e.Kr., efter ca. 1539 e.Kr.	21300149 Bjælke 7 fra øst. 38 år, heraf 8 splintår. Ikke dateret.
21300039 Bjælke 4 fra øst, tværgående. 60 år, kun kerneved (kerneved/splint grænse). 1468-1527 e.Kr., ca. 1547 e.Kr.	21300159 Bjælke 1 fra øst. 47 år, kun kerneved. Ikke dateret.
21300049 Spær 6 fra øst, sydside.	21300169 Bjælke 4 fra øst.

112 år, kun kernved (kerneved/splint grænse). 1401-1512 e.Kr., ca. 1532 e.Kr.	52 år, kun kerneved. Ikke dateret.
21300059 Spær 7 fra øst, nordside. 151 år, kun kerneved. 1375-1525 e.Kr., efter ca. 1545 e.Kr.	Loft, Stueetagen 21300179 Bjælke 11 fra øst. 40 år, heraf 11 splintår. Ikke dateret.
21300069 Spær 6 fra øst, nordside. 137 år, heraf 3 splintår. 1381-1517 e.Kr., ca. 1534 e.Kr.	21300189 Bjælke 4 fra øst. 40 år, kun kerneved. Ikke dateret.
Tagkonstruktion, vest-ende	Bjælker i kælder
21300079 Spærsko 3 fra øst, nordside. 101 år, heraf 1 splintår. 1406-1506 e.Kr., ca. 1525 e.Kr.	Bjælke ved vindue. Prøven var i 2 stykker som det ikke var muligt at sætte sammen, hverken visuelt eller ved synkronisering.
21300089 Bjælke 5 fra øst, tværgående. 123 år, kun kerneved. 1382-1504 e.Kr., efter ca. 1524 e.Kr.	21300191 39 år, Kun kerneved. Ikke dateret.
21300099 Spærsko 4 fra vest, nordside. 43 år, heraf 3 splintår. 1481-1523 e.Kr., ca. 1540 e.Kr.	21300192 88 år, kun kerneved. Ikke dateret.
21300109 Spærsko 4 fra vest, sydside. 46 år, kun kerneved. Ikke dateret.	21300209 Bjælke ved trappe. 36 år, kun kerneved. Ikke dateret.
21300119 Bjælke 10 fra vest, tværgående. 196 år, kun kerneved. 1316-1511 e.Kr., efter ca. 1531 e.Kr.	
21300129 Spær 8 fra vest, nordside. 142 år, heraf 22 splintår (barkkant - sommerfældning). 1388-1529 e.Kr., 1529 e.Kr.	

[Tilbage til rapportens side](#)

English summary:

NNU report 9, 2000

VEDBYGÅRD, RUDS VEDBY, HOLBÆK AMT

Manor house

20 samples of *Quercus sp.*, oak, were examined. 12 samples are dated. Six of the samples had sapwood

preserved of which one had complete sapwood. Sapwood border was observed on two samples and one sample had a small bit of sapwood, which had become detached and could not be refitted to the rest of the sample.

The samples come from five different locations in the north wing of the house. Roof, east end; Roof, west end; Ceiling, 1st Floor; Ceiling, Ground floor and Beams from Cellar.

Roof, east end

Six samples were examined, all are dated. One of the samples had sapwood preserved (21300069). The outermost preserved tree-ring was formed in AD 1517. Allowing for missing sapwood, the felling date, for the tree, from which the sample comes, can be estimated to c. AD 1534.

The samples represented by 21300029, 21300039 and 21300059 possibly come from a later repair. The outermost preserved tree-ring was formed in AD 1527. Allowing for missing sapwood, the felling date, for the trees from which the samples come, can be estimated to c. AD 1547.

Roof, west end

Six samples were examined, of which five are dated. The curves from four of the dated samples (21300079, 21300089, 21300119 and 21300129) cross-match internally. The outermost tree-ring, which was formed in AD 1529 (21300129) has bark edge, and is felled in the growing season May - September (summer felling). All four trees, from which the samples come, are probably felled in AD 1529.

The curve from sample 21300099 covers the period AD 1481-1523. The sample has sapwood preserved and the felling date for the tree, from which the sample comes, can be estimated to c. AD 1540.

As a whole, the analysis shows that the roof over the east and west ends, possibly were constructed at the same time; c. 1529-34 and repaired in the 1540's.

Ceiling, 1st Floor

Four samples were examined, of which one is dated (21300139). The curve from the sample cross-matches with the curves from the other dated samples. The outermost tree-ring was formed in AD 1511. Allowing for missing sapwood, the felling date for tree, from which the sample comes, is estimated to after c. AD 1531.

The construction of the ceiling on the first floor cannot be dated more precisely than to *after* c. AD 1531.

Ceiling, Ground floor

Two samples, none were dated. Too few tree-rings.

Beams from Cellar

Two samples, none were dated. Too few tree-rings.

In dating the samples, reference chronologies from Denmark, Germany and south-west Sweden were used.

Sapwood statistic: 20 -5/+10 years.

[Back to report page](#)